

Sprawozdanie

komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w Galicyi.

Wysoki Sejmie!

Czynności Wydziału krajowego odnoszące się do podniesienia hodowli bydła w kraju naszym w roku ubiegłym były dwojakie, a mianowicie: pierwsze, mające na celu wprowadzenie w życie ustawy z dnia 20 Lipca 1892 r. [L. 52] Dziennik ustaw krajowych o licencyonowaniu bubaj, drugie zaś podjęte ze współdziałaniem Towarzystw rolniczych w kraju, działających w kierunku podniesienia hodowli przez użycie funduszków, przez Wysoki Sejm i skarb państwa na ten cel wyznaczonych.

Wprowadzenie w życie ustawy o licencyonowaniu i utrzymywaniu bubajów gmiunych zostało opóźnione skutkiem kilkakrotnej wymiany pism między Wydziałem krajowym i c. k. Namiestnictwem w sprawie projektu przepisów wykonawczych, odnoszących się do licencyonowania rozpłodników i włożenia na gminy obowiązku dostarczania zdrowego materiału rozplodowego, dążących do ostatecznego porozumienia obu tych władz, co do tekstu przepisów wymienionych. Przepisy te bowiem przez Wys. Sejm dnia 20. maja 1893 r. do wiadomości przyjęte, musiały uleść zmianom na podstawie uwag, poczynionych przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych i dopiero na dniu 10. października 1894 r. w Dz. u. i roz. kr. przez c. k. Namiestnictwo ogłoszone zostały, co było powodem, że czynności komisji licencyonujących do tej chwili się nie rozpoczęły. Komisya gospodarstwa krajowego żywi nadzieję, że po pokonaniu trudności przy zorganizowaniu okręgowych komisji licencyonujących, spowodowanych głównie brakiem ludzi chcących i mogących podjąć się obowiązków, z ustawy na członków komisji włożonych i gdy Wydziałowi krajowemu powiodło się znaleźć tak znaczną ilość obywateli, którzy podjęli się tej uciążliwej i wiele czasu zajmującej czynności, co tylko silnie wyrobionemu poczuciu obywatelskich obowiązków i przejęciu się ważnością sprawy przypisać należy, doloży również wszelkich starań, by czynności komisji licencyonujących, wypływające z §. 4. ustawy z 20. lipca 1892 r. raźnie postąpiły.

Współdziałające z Wydziałem krajowym Towarzystwa rolnicze krajowe w kierunku podniesienia chowu bydła w Galicyi, przedłożyły Wydziałowi krajowemu program działania obu komitetów i rozgraniczenie stref dla ras bydła nizinnego i górskiego, które Wydział krajowy zatwierdził po zasięgnięciu opinii krajowej komisji dla spraw rolniczych, przyjmując jako uaczelną zasadę

uchwałę tę, że prócz głównych ras, przeznaczonych dla okolic górskich i nizinnych, mogą być wprowadzone także i rasy pokrewne, z tem jednak zastrzeżeniem, że bydło nizinne nie może być w okolicach górskich wprowadzone.

Rozdział subwencji płynącej z funduszków krajowych i ze skarbu Państwa celem podniesienia chowu bydła na rok 1894 pomiędzy oba towarzystwa krajowe rolnicze, został przez Wydział krajowy przeprowadzony podług tych samych zasad, jak w roku poprzednim a Towarzystwa te przedłożyły Wydziałowi krajowemu szczegółowe sprawozdania ze swych czynności jakoteż z użycia funduszków. — Ze sprawozdań tych, a jeszcze bardziej z rezultatów osiągniętych w tej tak ważnej gałęzi gospodarstwa krajowego i przedstawionych na zeszłorocznej wystawie krajowej — komisya gospodarstwa krajowego z wszelkiem uznaniem konstatować musi, iż działalność Towarzystw rolniczych była wielce wydatną i doniosłą i że obrana droga ku podniesieniu hodowli bydła w kraju była właściwą i do celu prowadzącą.

Stały fundusz hodowlany przeznaczony na udzielanie gminom pożyczek dla zakupna buhai, wzrósł po koniec roku 1894 do kwoty 25.000 zł. (pomijając odsetki) ulokowanych w banku krajowym — dotąd jednak jeszcze użyty nie został, gdyż przepisy wykonawcze do ustawy hodowlanej dopiero w październiku 1894 r. c. k. Namiestnictwo zatwierdziło i komisji licencyonujące nie rozpoczęły swej czynności. Po zasięgnięciu opinii krajowej Komisji dla spraw rolniczych, Wydział krajowy ustanowił i ogłosił normy udzielania pożyczek z tego funduszu hodowlanego.

Stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. kwietnia 1892 r. polecającej Wydziałowi krajowemu wezwanie wydziałów powiatowych do przyczyniania się z funduszu powiatowych do wydatków na cel podniesienia hodowli bydła w powiecie, Wydział krajowy odniósł się do wszystkich wydziałów powiatowych, zaznaczając iż w myśl uchwały Wysokiego Sejmu pożyczki na zakupno buhajów gminnych tudzież zasiłki na inne środki podniesienia hodowli bydła, udzielane będą z funduszków subwencyjnych w pierwszym rzędzie w tych powiatach, w których reprezentacye powiatowe funduszami swymi przyczynią się do pokrycia wydatków na podniesienie hodowli w ich powiatach. Odpowiedzi wydziałów powiatowych świadczą o ogólnem zainteresowaniu się sprawą, z 64 otrzymanych bowiem odpowiedzi 59 wykazały przyznanie większych lub mniejszych subwencji bądź jednorazowych, bądź też powtarzających się przez dłuższy okres czasu. Komisya gospodarstwa krajowego poczuwa się do obowiązku umieszczenia uwagi, czy nie należałoby przyznane przez reprezentacye powiatowe subwencye na cele hodowlane podjąć i ulokować celem późniejszego użycia, gdyż umieszczone w preliminarzach powiatowych i przed końcem roku budżetowego nie zużyte, wracają do ogólnego funduszu powiatowego i na inne potrzeby powiatu przeznaczone zostają. Myśl tę poddaje Komisya gospodarstwa krajowego światłej rozprawie Wydziału krajowego.

W wykonaniu uchwał powziętych przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. lutego 1894 r. Wydział krajowy przesłał Prezydym c. k. Namiestnictwa rezolucyę Wysokiego Sejmu wzywającą c. k. Rząd, ażeby do kosztów wykonania ustawy z dnia 20 lipca 1892 r. (Nr. 52. Dz. u. kr.) przyczynił się skarb państwa przynajmniej w wysokości wydatków, jakie kraj na ten cel ponosić będzie, dotychczas jednak nie otrzymał żadnej odpowiedzi. Komisya gospodarstwa krajowego wyraża zdanie, że w poruszanej sprawie należałoby ponownie odnieść się do c. k. Rządu i odnośny wniosek Wysokiemu Sejmowi do zatwierdzenia zaleca.

W sprawie poleconego Wydziałowi krajowemu zbadania, czyby się koszta licencyonowania buhai nie dały obniżyć, udał się tenże do obu Towarzystw rolniczych z prośbą o udzielenie opinii. C. k. Towarzystwo gospodarskie galicyjskie w odpowiedzi zaznaczyło, iż koszta te dałyby się obniżyć zmianą §. 4 ustawy z dnia 20. lipca 1892 w tym duchu, ażeby dyety pobierali tylko weterynarze, członkowie komisji zaś mieliby prawo żądać tylko zwrotu rzeczywistych kosztów; w razie zaś niezmiennienia §. 4 powyższej ustawy, Towarzystwo gospodarskie wyraziło przekonanie, że komisye licencyonujące przeważnie dyet i kosztów liczyć nie będą. Komitet Towarzystwa rolniczego w Krakowie widzi możliwość obniżenia kosztów tych, tylko w tworzeniu mniej-

szej ilości komisji licencyonujących, i pragnie, by przewodniczącym komisji pozostawiono wolność żądania przypadającego im wynagrodzenia kosztów podróży i dyet. Wydział krajowy przy mianowaniu komisji zastosował się do uwag Komitetu Towarzystwa rolniczego i mianował małą tylko liczbę, a w przypuszczeniu, że tym sposobem doszedł do obniżenia kosztów licencyonowania, nie przedkłada wniosku odnoszącego się do zmiany §. 4 pomienionej ustawy.

Komisja gospodarstwa krajowego nie mając podstawy do ocenienia, ile kosztu licencyonowania wynosić będą, a to ze względu na okoliczność, że komisje licencyonujące dotąd swej czynności nie rozpoczęły, zgodnie z Wydziałem krajowym nie widzi na razie potrzeby przedstawienia Wysokiemu Sejmowi wniosku, zmierzającego do zmiany §. 4. ustawy w mowie będącej i przypuszczając, że żądany przez Wydział krajowy kredyt na rok 1895 w tej samej wysokości, jak na rok ubiegły, celem pokrycia kosztów komisji licencyonujących, pokryje niezbędne potrzeby, pozwala sobie poniżej umieścić dotyczący wniosek.

Powzięta przez Wysoki Sejm na dniu 12 Lutego 1894 uchwała, odnosząca się do poboru denaturyzowanej soli dla bydła, spowodowała Wydział krajowy do szczegółowych badań i przedłożenia Wysokiemu Sejmowi osobnego sprawozdania.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisja gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w Galicyi przyjmuje Sejm do wiadomości.

II. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt na rok 1895 do wysokości 4.000 zł. na pokrycie kosztów komisji licencyonujących w myśl §. 4 ustawy z dnia 20 Lipca 1892 i wstawia tę kwotę do Rubryki XV budżetu krajowego na rok 1895.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wdrożył rokowania z c. k. Rządem celem pokrycia z funduszków państwowych połowy kosztów, połączonych z wykonaniem ustawy z dnia 20 Lipca 1892 N. 52 dz. u. kr.

We Lwowie dnia 29. stycznia 1895.

Przewodniczący:

Polanowski w. r.

Sprawozdawca:

Schnell w. r.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text, appearing to be the main body of the document.

Third block of faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a signature or footer.